

Fylkesmannen i Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon og e-post:
Grete Gansmoe, 75 53 15 88
gga@fmno.no

Vår dato
10.01.2005
Deres dato
09.11.04

Vår referanse
2005/975
Deres referanse
200404169

Vår arkivkode

330.00

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

2004/04169
- 344

Høring ny barnehagelov

Det vises til høringsutkast til ny barnehagelov sendt i brev av 09.11.04.
Fylkesmannen i Nordland gir med dette følgende merknader til forslag til ny barnehagelov:

Det har skjedd vesentlige forandringer på barnehageområdet siden gjeldende barnehagelov ble vedtatt i 1995.

Sektoren nærmer seg full behovsdekning og det er behov for et tidsriktig regelverk i tråd med samfunnsendringer og framtidige behov.

Fylkesmannen i Nordland mener det er positivt med en helhetlig gjennomgang av barnehageloven og etter hvert Rammeplan for barnehagen.

Kommunen har fått en forsterket rolle som barnehagemyndighet og skal i løpet av kort tid overta ansvar for finansieringen av sektoren. Mange kommuner signaliserer manglende ressurser og kompetanse på kommunenivå, for å ivareta denne rollen. Flere private barnehager melder om at de ved utgangen av 2004 ikke hadde mottatt vedtak om kommunalt tilskudd som skulle vært avklart 1. mai samme år, eller hatt besøk av kommunen som tilsynsmyndighet.

Med bakgrunn i dette mener Fylkesmannen i Nordland at det er viktig og beholde nåværende kvalitetskrav i form av utdanningskrav, bemanningsnorm og arealkrav for å kvalitetssikre tilbudet til de yngste barna. Dette vil også bidra til at fylkesmennene kan før tilsyn ut fra likeverdige kriterier.

Fylkesmannen i Nordland gir følgende uttalelse til de ulike kapitler:

Kapittel 1 Barnehagens formål og innhold

Dagens formålsparagraf fra 1974 trenger en utvidelse og presisering på bakgrunn av ny kunnskap om barn, utvikling av sektoren, samt samfunnsutviklingen de siste 30 år. Fylkesmannen mener en ny lov bør styrke barnehagens pedagogiske mandat. Dette bør gå fram av formålsbestemmelsen som også bør utvides og inneholde fellesverdier med utgangspunkt i FN's menneskerettigheter og barnekonvensjon.

I likhet med andre nordiske land bør Norge innføre en lovfestet rett til barnehageplass, gjeldende fra tidspunkt for full behovsdekning.

På denne bakgrunn foreslår Fylkesmannen:

§ 1 Formål

arbeidsgruppas forslag tas til følge og blir gjeldende

§ 2 Innhold

arbeidsgruppas forslag tas til følge og blir gjeldende

unntatt 5. ledd gjeldende samiske barn, som erstattes med lovgivers forslag:

Barnehagetilbud for samiske barn skal bygge på samisk språk og kultur.

Fylkesmannen syns det er positivt at samiske barn får et barnehagetilbud som er i tråd med barnas bakgrunn, også de som bor utenfor samiske distrikt. Dette betyr en styrking av samiske barns rettigheter. Imidlertid vil det være en forutsetning at de får et tilbud på barnas eget språk. Dette krever utredning av faglige og økonomiske konsekvenser.

Kapittel 2 Barns og foreldres medvirkning

Fylkesmannen støtter forslag til :

§ 3 Barns rett til medvirkning

Lovgiver foreslår å lovfeste barns rett til medvirkning. Dette er i overensstemmelse med barnekonvensjonens artikkel 12 som sier at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barnets mening skal tillegges vekt. Barns rett til medvirkning var viet stor oppmerksomhet i kvalitetssatsingen *Den gode barnehagen*. Sluttrapporten viser at barns deltakelse i planlegging av barnehagens aktiviteter har økt, men at mange barnehager fortsatt trenger å arbeide med å finne fram til hensiktsmessige og gode måter å involvere barna mer i arbeidet med planlegging og vurdering. Dette krever nærværende og kompetente fagpersoner i barnehagen som har tid til å være i dialog med barna.

§ 4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Fylkesmannen slutter seg til og syns det er positivt at foreldrerådets og samarbeidsutvalgets kompetanse er definert. Det er med på å avklare forventninger til de ulike parter i forhold til å få til et godt barnehagetilbud.

§ 5 Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole

Fylkesmannen har ingen ytterligere kommentarer til Kapittel 2.

Kapittel 3 Ansvar og myndighet

§ 6 Godkjenningsplikt

Fylkesmannen støtter forslaget om innskjerping i § 6 a.

Fylkesmannen anmoder også om at ytterligere innskjerping i forhold til § 6 b vurderes.

§ 7 Barnehageeiers ansvar

Fylkesmannen ser det som svært positivt at barnehageeiers ansvar klargjøres og støtter dette fullt ut.

§ 8 Kommunens ansvar

Kommunen har plikt etter gjeldende lov å sørge for at det finnes tilstrekkelig antall barnehageplasser. Dette foreslås videreført.

Fylkesmannen mener bestemmelsen står svakt så lenge den ikke harmoniseres med en individuell rett til barnehageplass til alle som ønsker det, jf. Fylkesmannens kommentar til kapittel 1 Formål og innhold.

Fylkesmannen mener med utgangspunkt i erfaringer, at det i ny lov må stilles krav til barnehagefaglig kompetanse i kommunens administrasjon på lik linje med opplæringsloven som stiller krav om skolefaglig kompetanse på administrativt nivå i kommunene.

§ 9 Fylkesmannens ansvar

Forslaget om å oppheve Fylkesmannens adgang til å føre tilsyn med den enkelte barnehage, var forventet og tidsriktig. Fylkesmannens veilednings- og tilsynsansvar overfor kommunen som barnehagemyndighet blir viktig i tiden framover i forbindelse med slutføringen av reformen, overgang fra øremerkede tilskudd til rammeoverføringer og kommunens økte ansvar i myndighetsrollen. Dette vil gi Fylkesmannen et mer samlet og oversiktlig tilsyn med barnehagesektoren på lik linje med andre sektorer og fagområder (jf. NOU: 2004-17, Statlig tilsyn med kommunesektoren).

Fylkesmannen mener at metoder og ressurser bør ses i sammenheng med fylkenes ulike utfordringer i forhold til størrelse, geografi og lignende

Kapittel 4 Barnehagemyndighetens generelle oppgaver mv

§ 10 Godkjenning

Flere kommuner har signalisert at barnehagemyndighetsrollen er vanskelig når kommunen ikke har styringsrett over etablering av barnehager. Det er positivt at det i forslaget uttrykkes at *kommunen avgjør søknad etter en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold*. De fleste barnehagene som søker godkjenning, tilfredsstillter kravene og har dermed rett til godkjenning. Problemet oppstår når nye barnehager fortrenger allerede etablerte i områder med full behovsdekning. Dette mener Fylkesmannen er uheldig og ber lovgiver vurdere hvordan kommunen kan gis sterkere styring med etablering av barnehager.

Fylkesmannen mener at krav til areal må opprettholdes.

Kapittel 5 Personalet

§ 18 Ledelse

Fylkesmannen støtter alternativ B.

§ 19 Barnehagens øvrige personale

Fylkesmannen støtter alternativ B.

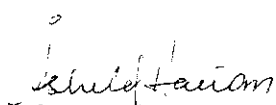
Lovgiver fastslår i høringsutkastet at personalet er barnehagens viktigste ressurs. Arbeidsgruppas forslag gir sterke begrunnelser for opprettholdelse av utdanningskravet, bl.a. med henvisning til barnekonvensjonens artikkel 3 om kvalitetssikring ved *personalets antall og kvalifikasjoner*, og OECD's merknad om den lave andelen av pedagogisk bemanning i norske barnehager. Det vises også til Kompetanseberetningen for Norge (UFD 2003) som beskriver småbarnsalderen som en sterkt omsorgs- og læringsintensiv periode i et menneskes livsløp. Samme beretning forklarer kompetanse som evnen til å møte

komplekse utfordringer. Kompetanse er kunnskap kombinert med evne og vilje til handling.

Fylkesmannen mener at den beste kvalitetsikringen for barnehagesektoren er å opprettholde utdanningskravet og bemanningsnormen.

Fylkesmannen har ingen ytterligere kommentarer og ønsker Barne- og familiedepartementet lykke til med det videre lovarbeidet.

Med hilsen

Ashild Hauan
Fylkesmann

Grete Gansmoe
rådgiver